УТВЪРДИЛ: .....

инж. ИВАН СЕРГИСОВ

ВРИД Областен управител на област Монтана

ОДОБРИЛ: .....

Областна комисия по социална политика на област Монтана

Решение от Протокол от 03.05.2017 г. от заседание на Областна комисия по социална политика на област Монтана

СЪГЛАСУВАЛ: .....

ГЕОРГИ ЦЕКОВ

ДИРЕКТОР НА РДСП МОНТАНА

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в Област Монтана (2016 – 2020 г.)

Годишен мониторингов доклад за 2016 година

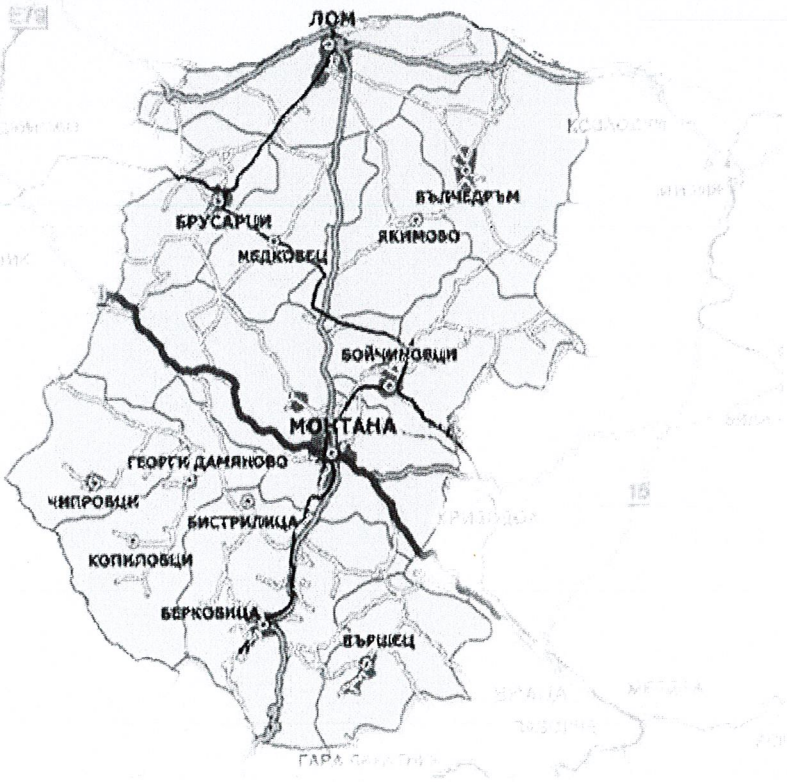

Съдържание

1. Резюме 3

2. СТРУКТУРА НА МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД 4

- Въведение 4
- Цели и задачи на мониторинга и оценката 4
- Отчет по приоритетни направления 4
- Закрити, промяна на вида и капацитета на социалните усруги през 2016 г. 4
- Изводи 4
- Препоръки 4

I. Въведение 4

II. Цели и задачи на мониторинга и оценката 4

III. Отчет по приоритетни направления 5

1. Мониторинг на изпълнението на годишните общински планове 5

2. Отчет по Приоритетно направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства 7

3. Отчет по Приоритетно направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за старите хора. 9

IV. Закрити, промяна на вида и капацитета на социалните усруги през 2016 г. 11

V. Изводи 12

VI. Препоръки 12

Годишен мониторингов доклад за 2016 година
на Областна стратегия за развитие на социалните услуги
в област Монтана (2016 – 2020 г.)

1. Резюме

Настоящият годишен мониторингов доклад за област Монтана е етап от процеса на стратегическо планиране и развитие на социалните услуги, заложени в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Монтана /2016-2020/.

В географско отношение Стратегията покрива всички общини на територията на област Монтана. Тя е основа за разработване на общинските стратегии за развитие на социалните услуги в областта. През 2016 г. с решения на Общинските съвети са приети общинските стратегии на всички общини от областта, както и годишните планове към тях.

Областната стратегия за социалните услуги цели да превърне област Монтана в регион с модерни, разнообразни и достъпни социални услуги, отговарящи на потребностите на хората и общностите в риск и допринасящи за тяхната пълноценна реализация и повишено качество на живот.

Приоритетните направления, общите и специфичните цели на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и въз основа на заключенията и препоръките от направеното проучване и цялостен анализ на ситуацията в област Монтана. Основните приоритетни направления са:

- ***Приоритетно направление 1:*** **Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства;**
- ***Приоритетно направление 2:*** **Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за старите хора.**

Стратегията представлява отворен и гъвкав документ, подлежащ на усъвършенстване и допълнение. Чрез него се дава възможност за поглед в бъдещето и полагане основите на желаното развитие на област Монтана в областта на социалната сфера.

Като основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления и целите, както и за препланирането на оперативните задачи ще бъдат ползвани резултатите от мониторинга и оценката на изпълнението на стратегическия документ.

Доклада е изработен от ЗМО към Областната комисия по социална политика, определен със Заповед № РД-22-10 от 21.04.2017 г. на ВРИД областен управител на област Монтана инж. Иван Сергисов.

Основни инструменти на мониторинговия доклад са:

- Доклади за изпълнението на общинските стратегии за развитие на социалните услуги и за годишните планове към тях;

⊙ Събраната и обобщена информация за социалните услуги и проверки на място.

2. СТРУКТУРА НА МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД

- **Въведение;**
- **Цели и задачи на мониторинга и оценката;**
- **Отчет по приоритетни направления.**

⊙ Мониторинг на изпълнението на годишните общински планове

⊙ Приоритетно направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства

⊙ Приоритетно направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за старите хора.

- **Закрити, промяна на вида и капацитета на социалните услуги през 2016г.**
- **Изводи**
- **Препоръки**

I. Въведение

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Монтана (2016 – 2020 г.) е разработена като секторна политика в област Монтана, приета е от Областния съвет за развитие на заседание, проведено на 23.03.2016 г., съгласувана е с директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане" – Монтана и е утвърдена от Областния управител.

Стратегията е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в област Монтана – областна администрация, общински администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги и местни граждански организации (НПО).

II. Цели и задачи на мониторинга и оценката

Основната цел на мониторинга е да се направи оценка на постигнатите резултати в съответствие с предварително поставените цели. С помощта на мониторинга по-ясно се идентифицират потенциалните пречки в реализирането на социалната стратегия. Мониторингът се извършва, за да подпомогне процеса на управление на стратегията.

Основна задача на мониторинга е да се следи и измерва постигането на заложените цели и ефективността на стратегията в хода на нейната реализация. В резултат на осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина на изпълнение на стратегическия документ.

III. Отчет по приоритетни направления

1. Мониторинг на изпълнението на годишните общински планове

Планирани в Годишните планове за разкриване социални услуги през 2016 г. по общини, както следва:

Община Берковица:

1. Разкриване на Семейно консултативен център – гр. Берковица финансиран от УНИЦЕФ и целева група: уязвими деца и семейства от високорискови общности, подрастващи и млади хора извън системата на образование, заетост и обучение, обособени ромски общности.

2. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция в община Берковица – няма определен капацитет.Целева група: възрастни хора с деменция.

3. Разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни в община Берковица - няма определен капацитет. Целева група:възрастни хора с увреждания.

Центърът за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция и Центъра за социална рехабилитация и интеграция за възрастни не саразкрити. От планираните за разкриване през 2016 г. социални услуги е открит и функционира Семейно-консултативния център, който се финансира от УНИЦЕФ.

Община Брусарци:

1. Разкриване на Център за обществена подкрепа - с капацитет 20 бр. потребители. Целева група: деца и семейства в риск.

Не е правено предложение и не е разкрит планирания в Годишния план за развитие на социалните услуги ЦОП в община Брусарци.

Община Вълчедръм:

1. Разкриване на Дневен център за възрастни хора в с. Ботево – няма определен капацитет. Целева група: възрастни хора и хора с увреждания.

2. Разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни хора в с. Мокреш - няма определен капацитет. Целева група: възрастни хора с увреждания.

3. Разкриване на Център за обществена подкрепа в гр. Вълчедръм – няма определен капацитет. Целева група: деца и семейства в риск.

Планираните три нови социални услуги в Годишния план на община Вълчедръм не са разкрити.

Община Лом

1. Увеличаване капацитета на Дом за възрастни хора с умствена изостаналост в гр. Лом от 35 на 40 места. Целева група: лица с умерена, тежка или дълбока умствена изостаналост, установена с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

2. Поетапно намаляване на капацитета на Дом за деца лишени от родителска грижа от 7 до 18/20 г. в гр. Лом. Целева група: деца от 3 до 18 г. или до завършване на средно образование, но не повече от 20 години.

3. Разкриване на Център за обществена подкрепа гр. Лом от 01.06.2016 г. с капацитет 50 места и целева група: деца и семейства в риск.

4. Разкриване на Наблюдавано жилище гр. Лом, с капацитет 10 места и целева група: лица, напускащи специализирани институции, преходно или защитено жилище.

5. Разкриване на два Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания гр. Лом, с капацитет по 15 местаи целева група: деца и младежи.

6. Разкриване на Дневен център за деца с увреждания в община Лом, с капацитет по 20 местаи целева група: деца с увреждания.

7. Разкриване на Защитено жилище за възрастни хора с умствена изостаналост в община Лом, с капацитет по 10 местаи целева група: възрастни хора с умствена изостаналост.

8. Разкриване на два Центъра за настаняване от семеен за възрастни хора с психични разстройства или деменция гр. Лом, с капацитет по 15 местаи целева група: възрастни хора с психични разстройства или деменция.

9. Разкриване на Център за развитие на общностни в община Лом, с капацитет по 50 места и целева група: деца и семейства с проблеми в образованието.

От планираните за разкриване седем нови социални услуги в община Лом е открит и функционира Центъра за обществена подкрепа, като делегирана от държавата дейност. За увеличаването на капацитета на Дома за пълнолетни лица с умствена изостаналост е направено предложение до Изпълнителния директор на АСП, което е отказано. Във връзка с планираното поетапно намаляване на капацитета на Дома за деца лишени от родителска грижа, през м. декември е направено предложение за закриване и специализираната институция е закрита със заповед на Изпълнителния директор на АСП.

Община Монтана

1. Разкриване на Семейно консултативен център /КЗСУ/ – гр. Монтана финансиран от УНИЦЕФ и община Монтана; целева група: уязвими деца и семейства от високорискови общности.

2. Разкриване на Център за майчино и детско здраве в гр. Монтана /КЗСУ/; няма определен капацитет и целева група: непълнолетни майки, бременни от малцинствени общности.

3. Разкриване на Звено „Майка и бебе" в гр. Монтана /КЗСУ/ с капацитет 4 места и целева група:бременни жени, майки с деца без подкрепа.

4. Разкриване на Център за ранна интервенция в гр. Монтана /КЗСУ/ с капацитет 30 места и целева група:деца с увреждания,майки в риск отизоставяне на новородени деца.

5. Разкриване на Дневен център за деца с увреждания в гр. Монтана /КЗСУ/ с капацитет 20 места и целева група: деца с увреждания.

От планираните за разкриване нови социални услуги в община Монтана през 2016г. са разкрити като делегирани от държавата дейности - Звено „Майка и бебе" и Дневен център за деца с увреждания/01.05.2016 г./ Разкрити са и функционират - Семейно-консултативния център и Центъра за майчино и детско здраве, финансирани от УНИЦЕФ.

По проект на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", община Монтана реализира Проект „Услуги за ранно и детско развитие".

2. Отчет по Приоритетно направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства

Община Берковица

1. Разкриване на **Семейно – консултативен център** в гр. Берковица с филиал в гр. Вършец, финансиран от УНИЦЕФ;

- Целева група – уязвими деца и семейства от високорискови общности, подрастващи и млади хора извън системата на образование, заетост и обучение, обособени ромски общности.

Дейността на услугата започва от **10 март 2016 г.** с назначаване на социален работник, социален сътрудник и ръководител. Поетапно, след преминаване на конкурс, са назначени психолог, медицинско лице, още двама социални работника и двама социални сътрудници. Услугата е насочена към работа с маргинализирани общности.

2. Личен асистент – проект "Независим живот";
3. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Бойчиновци

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ;
3. Здравен медиатор – 1 лице;
4. Приемна грижа.

Община Брусарци

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ;
3. Приемна грижа.

Община Вълчедръм

1. Приемна грижа;
2. ЦОП – планирана услуга, целева група – деца и семейства в риск, няма определен капацитет и година на стартиране;
3. Личен асистент – проект "Независим живот";
4. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Вършец

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Георги Дамяново

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Лом

1. ЦОП - разкрит на 01.06.2016 г. с капацитет 50 места, целева група – деца и семейства в риск;

2. Дейностите по подготовката за разкриване на ЦОП са извършени с идентифициране на източници на финансиране и избор на подходящо местоположение. Предвидено е до 2020 г. ЦОП - Лом да достигне пълен капацитет - 70 и предполагаем брой ползватели за година около 180 – 200 души, обхващайки общините Брусарци и Медковец, както и разкриване на филиал на ЦОП - Лом в община Брусарци;

3. Приемна грижа – 55 деца, настанени в приемни семейства;
4. Здравни медиатори – 3 бр.;
5. Община Лом – в грижа за децата, финансиран от ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, процедура: BG05M9OP001-2.004 „Услуги за ранно детско развитие";
6. "Приеми ме 2015", финансиран по ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, процедура: BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015";
7. Личен асистент – проект "Независим живот";
8. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Медковец

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ;
3. Приемна грижа.

Община Монтана

1. Звено „Майка и бебе" – капацитет 4 места, разкрит на 01.04.2016г., целева група – бременни жени, майки с деца без подкрепа;

2. Център за ранна интервенция – капацитет 30 места, целева група – деца с увреждания, майки в риск от изоставяне на новородени деца;

3. Дневен център за деца с увреждания към КЗСУ - капацитет 20 места, разкрит на 01.05.2016 г., целева група – деца с увреждания;

4. Семейно – консултативен център, целева група – уязвими деца и семейства от високорискови общности, подрастващи и млади хора, извън образование, заетост и обучение, от обособени ромски общности, финансиран от УНИЦЕФ;

5. Център за майчино и детско здраве, целева група – бременни, родилки и деца до 3 години от уязвимите групи – финансиран от УНИЦЕФ;

6. Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания и потребност от постоянна медицинска грижа с капацитет 8 места /КЗСУ/Предоставяне на специализирана медицинска грижа от лекари-педиатри, мед. сестри, рехабилитатори.

7. "Зона заКрила" - социална услуга в общността - Детският център за застъпничество и подкрепа „Зона заКрила" въвежда специализиран подход и услуги за деца, жертви на насилие, обединяващи добри юридически, медицински, психологически и социални практики с приятелски към детето процедури и среда.

8. Комплексен подход за ромско включване в община Монтана - Проект в партньорство със Швейцарското посолство в РБ - Целевите групи по проекта обхващат преди всичко децата от 3 до 10-11 години и техните родители, млади хора, здравно неосигурени жители на ромски квартали- Кошарник, Огоста, с. Габровница, бременни, родители с малки деца.

9. Приемна грижа – настанени 42 деца в 36 приемни семейства;

10. Личен асистент – проект "Независим живот"

11. Личен асистент – проект НП АХУ

Проекти на Община Монтана в процес на реализация:

1. "Приеми ме-2015" ОПРЧР
2. "Център за майчино и детско здраве" -УНИЦЕФ
3. "Семейно консултативен център"-УНИЦЕФ
4. Инвестиция в бъдещето-Услуги за ранно детско развитие –ОПРЧР
5. Подкрепа за изграждане на приобщаваща образователна среда в детските градини на територията на Община Монтана- УНИЦЕФ
6. "Работилница за родители 0-4 г.

Община Чипровци

1. Личен асистент – проект "Независим живот"
2. Личен асистент – проект НП АХУ
3. Приемна грижа;

Община Якимово

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ;
3. Приемна грижа.

2. Отчет по Приоритетно направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за старите хора.

Община Берковица

1. Личен асистент – проект "Нови възможности за грижа", "Независим живот";
2. Проект „Обществена трапезария гр. Берковица", финансиран от Фонд "Социална закрила " към МТСП за периода 01.10.2015г.-30.04.2016г.;

3. Програма „Обучение и заетост на младите хора". По програмата са назначени 37 млади хора на възраст до 29 г. за периода 01.03.2016г. до 01.09.2016г.;

4. Регионална програма за заетост на Община Берковица". От 17.10.2016г. са назначени 12 безработни лица;

5. Национална програма „Хора с трайни увреждания". По националната програма са назначени 5 лица с увреждания за срок от 2 години;

6. Национална програма „Старт в кариерата".

Община Бойчиновци

1. Личен асистент – услуга в общността

- Проект "Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване" - "Независим живот" по ОП "РЧР", стартирала от 01.12.2016г, капацитет 50 бр. лични асистент;
- Проект „Нови възможности за грижа" по ОП „РЧР", стартирала на 15.05.2015г. и продължила до 01.03.2016г, капацитет 40 бр. лични асистенти;
- Проект по НП „АХУ", капацитет 4 бр. лични асистенти;

Целева група – лица с трайни увреждания, с тежко здравословно състояние, които не могат да се самообслужват.

Община Брусарци

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Вълчедръм

1. Личен асистент - ОП "Развитие на човешките ресурси". Проектно финансиране
2. Национална програма за хора с увреждания. Проектно финансиране
3. Център за почасови интегрирани услуги за социално включване в общността и в домашна среда, капацитет 90 места, разкрит на 01.04.2016, ОП "Развитие на човешките ресурси". Проектно финансиране. Целева група – хора с увреждания и техните семейства; хора над 65 години с ограничения или невъзможност за самообслужване.

Община Вършец

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Георги Дамяново

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Лом

1. Личен асистент – проект "Независим живот";
2. Личен асистент – проект НП АХУ;
3. Звено за почасово предоставяне на услуги за социално включване – финансиран от ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, процедура: BG05M9OP001-2.002 „Независим живот";

4. Осигуряване на топъл обяд в град Лом, финансиран от Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, процедура: BG05FMOP001-3.002 - "Осигуряване на топъл обяд - 2016".

Община Медковец

1. Проекти в процес на реализация - Независим живот, Социално предприятие за озеленяване и благоустройство, Обществена трапезария- ОПРЧР;

2. Личен асистент – проект НП АХУ;

3. Реализирани проекти - Подкрепа за достоен живот, Помощ в дома, Нови възможности за грижа – ОПРЧР.

Община Монтана

1. Асистенти на хора с увреждания - социална услуга в общността по национална програма - Предоставяне на интегрирани услуги за хора с невъзможност за самообслужване, чрез съчетаване на комплексни действия в посока дългосрочна грижа в общността или в домошна среда. Проект "Независим живот"- Създаване на условия за независим живот на уязвими лица в Община Монтана" ОПРЧР. Капацитет 115 асистенти. Потребители 380 лица;

2. Личен асистент – проект НП АХУм

3. "Топъл обяд-2016" - Социална услуга насочена към задоволяване на потребностите от храна на лица, които не могат да си я осигуряват сами. Капацитет 100 места;

4. Комплексен подход за ромско включване в Община Монтана.

Община Чипровци

1. Национална програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания, назначено е едно лице с трайни увреждания;

2. Регионална програма за заетост и обучение – включени 6 лица;

3. Център за почасово предоставяне на СУ в общността и в домашна среда – 65 лица;

4. Личен асистент – проект НП АХУ.

Община Якимово

1. Личен асистент – ОПРЧР "Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда" – планирани 16, към момента капацитета е 46;

2. Личен асистент – проект НП АХУ;

3. ОПРЧР „Предоставяне на топъл обяд", финансиране от Европейски социален фонд.

IV. Закрити, промяна на вида и капацитета на социалните усруги през 2016 г.

1. На 31.12.2016 след постепенно намаляване капацитета на ДДЛРГ "Милосърдие" – гр. Лом, институцията е закрита.

2. Увеличен е капацитета на ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост – гр. Берковица, от 12 на 14 лица.

V. Изводи

⦿ В Област Монтана в края на 2016г. функционират 44 социални услуги, делегирани от държавата дейности – от тях 10 са специализирани институции за лица, 12 са услугите в общността, 22 са услугите от резидентен тип.

⦿ Във всички общини на областта се предоставя социалната услуга „Личен асистент" по НП АХУ.

⦿ Доставчици на социалните услуги са основно общините.

⦿ Всички услуги на територията на областта функционират в рамките на критериите и стандартите за предоставяне на съответната услуга.

⦿ В Област Монтана няма социални услуги, които да не работят на пълен капацитет и да не покриват изцяло нуждите и потребностите на рисковите групи, за които са предвидени.

⦿ Ефективни са социалните услуги в общността.

⦿ Специализираните институции на територията на областта са запълнени като капацитет, но в управлението и функционирането им липсват иновации, които да доведат до по-добри резултати.

⦿ Липсват социални предприятия.

VI. Препоръки

Да се разкрият междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от една община чрез изграждане на междуобщинско партньорство;

Услугите в общността за хора с увреждания и стари хора са недостатъчно развити, а рисковата група е голяма, което налага разширяване обема и обхвата на предоставяните СУ;

При идентифицирана необходимост от страна на общините, и направена промяна и актуализация на общинските стратегии, конкретните промени да бъдат своевременно предоставяни на ЗМО за отразяването им в Областната стратегия и нейната актуализация.